

KUR'ÂN'A YAKLAŞIMDA İSLÂH AKIMI: MODERNİZM (17)

(...dünden devam)

1–4- Kur'ân Okumanın Amacı

Necm: 23/39-40'ncı âyetlerde insana kendi çalışmasın-dan başka bir şey olmadığı ve insanın, çalışması-nın karşılığını göreceği vurgulanmaktadır.

İmâm-ı Şâfi'î bu âyetlere dayanarak Kur'ân okuma-nın sevâbının ölüye ulaşmayacağı kanâatine varmıştır. Çünkü insana yalnız kendi kazancı yarar verir. Başkasının Kur'ân okuması, kendi işi vekazancı değildir. Bundan dolayı Allah'ın Elçisi (s.a.v.), bunu ümmetine sünnet kılma-mış, ümmetini buna teşvîk etmemiş ve böyle bir şey yapmalarını ne açıkça, ne de üstü kapalı biçimde söylememiş-tir. Sahâbîlerden hiçbirinin de böyle bir şey yaptığı nakledilmemiştir. Eğer bunu yapmak hayır olsaydı onlar bizden önce yaparlardı. Kişiyi Allah'a yaklaştıran ibadetler naslara dayanır. Kıyâs ve re'y ile olmaz. Du'â ve sadakanın ölüye ulaşacağına dair ümmetin icmâ'ı vardır. Şâri'den de bu konuda açık nass gelmiştir. Müslim'in, Ebû Hüreyre yoluyla rivayet ettiği:

“İnsan ölünce ameli kesilir. Yalnız üç amelinin sevâbı sürer: Kendisine du'â eden çocuk-tan, kendisinden sonraya bıraktığı kamu yararına bir sadakadan, ya da yararlanan ilimden ötürü kişiye (ölümün-den sonra da) sevap gider” (Buhârî, Târîhu'l-Edeb'de zikretmiştir. Müslim, Vasiyyet: 14; Ebû Dâvûd, Vasiyyet: 14; Nesâî, Vasâyâ: 8; ...)

hadisinde belirtilen üç amel, gerçekte insanın kendi çabası ve eylemi sayılır. Nitekim hadîste: *“İnsanın yediği en temiz rızık, kendi elinin emeğiyle kazandığı rızıktır. İnsanın çocuğu da kendi kazan-cındandır.”*

(
İbn Mâce, Ticârât: 1; Nesâî, Buyû': 1; Dârimî, Buyû': 6; Müsned: 6/31)
buyurulmuştur.

Vakıf ve sâire gibi *sadaka-i câriye* (kamunun yararlandığı sadaka) ise yine kendi eyleminin eseridir. Yüce Allah: *“Biz, evet biz ölüleri diriltiriz, insanların öne sürdükleri ve geriye bıraktıkları işlerini yazarız”*

(

Yâsîn: 41/12)

buyurmuştur. Halk arasında yaydığı, kendisinden sonra insanların tâbi olduğu ilim de yine kendi sa'yinden ve amelindendir. Çünkü hadîste:

“Kim bir hidâyete çağırırsa o hidâyete uyanların her birinin aldığı sevapların toplamı kadar sevap alır, ötekilerin sevâbından da bir şey eksilmez. Kim de bir sapıklığa çağırırsa ona uyanların her birinin aldığı günâhların toplamı kadar günâh alır. Ötekilerin günâhından da bir şey eksilmez”

(
Müslim, İlm: 6; Buhârî, İ'tisam: 15; Tirmizî, 'İlm: 15; Ebû Dâvûd, Sünnet: 16; İbn Mâce, Mukaddime: 14,...)

buyurulmuştur (
İbn Kesîr, Tefsîr: 4/259)

.

(devamı yarın..)